

ที่ นพ ๐๐๒๓.๔/ว ๕๑

ศาลากลางจังหวัดนครพนม
ถนนอภิบาลบัญชา นพ. ๔๘๐๐๐

๗ มกราคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขอรื้อเกี่ยวกับอำนาจในการปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม และนายกเทศมนตรีเมืองนครพนม

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จำนวน ๑ ชุด
ที่ มท ๐๘๐๔.๕/ว ๖๐๒๐ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๘

ด้วยจังหวัดนครพนมได้รับแจ้งจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นว่า สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแจ้งว่า เทศบาลตำบลโคกสูงได้ขอคำปรึกษาปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจในการปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติการขุดและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ และคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยได้พิจารณาข้อหาดังกล่าว และมีความเห็นตามเรื่องเสร็จที่ ๑๕๖๐/๒๕๖๘ จึงขอส่งคำปรึกษาดังกล่าวให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ และแจ้งเวียนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานโดยไม่ต้องขอคำปรึกษาจากคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยอีกตามข้อ ๙ วรรคสอง แห่งระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย เรื่อง การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๖ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเห็นว่า ความเห็นของคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยตามเรื่องเสร็จที่ ๑๕๖๐/๒๕๖๘ มีประเด็นเกี่ยวกับอำนาจในการปรับเป็นพินัยของพนักงานเทศบาลระดับชำนาญงาน ซึ่งรักษาราชการแทนในตำแหน่งผู้อำนวยการกองช่างตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งความเห็นดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเพื่อให้การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอความร่วมมือจังหวัดแจ้งความเห็นของคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยดังกล่าวให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดทราบและใช้เป็นแนวทางปฏิบัติงานต่อไป

จังหวัดนครพนมพิจารณาแล้ว จึงขอแจ้งแนวทางปฏิบัติดังกล่าวให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ทราบ สำหรับอำเภอให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ทราบและใช้เป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายวรวิทย์ พิมพ์นิตย์)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด
กลุ่มงานกฎหมาย ระเบียบและเรื่องร้องทุกข์
โทร. ๐ ๔๒๕๑ ๕๗๒๐

นายวิษณุ ลิ้มวงศ์ นิติกรปฏิบัติการ ๐๘ ๖๓๖๔ ๒๘๘๒๖

กลุ่มงานกฎหมาย
เลขรับ 1595
วันที่ 5 ม.ค. 2569
เวลา.....

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดนครพนม
เลขทะเบียนรับ 13626 วันที่ 30 ธ.ค. 2568
ปล.บ. ☐ กง.บด. ☐ กง.สส. ☒ กง.กม. ☐ กง.กธ. ☐ อื่นๆ

๒๕

ธันวาคม ๒๕๖๘

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐
วันที่ ๒๕ ธ.ค. ๒๕๖๘

ที่ มท ๐๘๐๔.๕/ว ๖๐๖๐

เรื่อง ขอรื้อเกี่ยวกับอำนาจในการปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๕๓

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๒/๒๗๗
ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๘

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแจ้งว่า เทศบาลตำบลโคกสูงได้ขอคำปรึกษาปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจในการปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๕๓ และคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยได้พิจารณาข้อหาดังกล่าวและมีความเห็นตามเรื่องเสร็จที่ ๑๕๖๐/๒๕๖๘ จึงขอส่งคำปรึกษาดังกล่าวให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ และแจ้งเวียนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานโดยไม่ต้องขอคำปรึกษาจากคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยอีกตามข้อ ๙ วรรคสอง แห่งระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย เรื่อง การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๖

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า ความเห็นของคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยตามเรื่องเสร็จที่ ๑๕๖๐/๒๕๖๘ มีประเด็นเกี่ยวกับอำนาจในการปรับเป็นพินัยของพนักงานเทศบาล ระดับชำนาญงาน ซึ่งรักษาราชการแทนในตำแหน่งผู้อำนวยการกองช่างตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งความเห็นดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเพื่อให้การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอความร่วมมือจังหวัดแจ้งความเห็นของคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยดังกล่าวให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดทราบและใช้เป็นแนวทางปฏิบัติงานต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(สิ่งที่ส่งมาด้วย)

๑๕

(นายศิริพันธ์ ศรีกงพลี)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ๑
โทร. /โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖ (นายสุภิชชา)
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th

ที่ นร ๐๙๐๒/๒๗๗

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอรื้อเกี่ยวกับอำนาจในการปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติการชุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๕๓

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย เรื่อง อำนาจในการปรับเป็นพินัยของ
พนักงานเทศบาล ระดับชำนาญงาน ซึ่งรักษาราชการแทนในตำแหน่งผู้อำนวยการกองช่าง
ตามพระราชบัญญัติการชุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๕๓

ด้วยเทศบาลตำบลโคกสูงได้ขอคำปรึกษาปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจในการ
ปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติการชุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๕๓ และคณะกรรมการว่าด้วยการปรับ
เป็นพินัยได้พิจารณาข้อหาดังกล่าวและมีความเห็นปรากฏตามบันทึกคณะกรรมการว่าด้วยการปรับ
เป็นพินัยตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงจัดส่งคำปรึกษาดังกล่าวให้กรมส่งเสริม
การปกครองท้องถิ่นทราบ เพื่อแจ้งเวียนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นแนวทาง
ในการปฏิบัติงานโดยไม่ต้องขอคำปรึกษาจากคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยอีก ทั้งนี้ ตาม
ข้อ ๙ วรรคสอง แห่งระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย เรื่อง การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับ
การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๖

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายปรกรณ์ นิลประพันธ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

กองกฎหมายกระบวนกรยุติธรรม

ฝ่ายกฎหมายกระบวนกรยุติธรรมทางแพ่ง

โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๙ ต่อ ๑๒๖๖ (นายยงยุทธา)

โทรสาร ๐ ๒๒๒๖ ๖๒๐๑

www.ocs.go.th

www.lawreform.go.th

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@ocs.go.th

บันทึกคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย
เรื่อง อำนาจในการปรับเป็นพินัยของพนักงานเทศบาล ระดับชำนาญงาน
ซึ่งรักษาราชการแทนในตำแหน่งผู้อำนวยการกองช่าง
ตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓

เทศบาลตำบลโคกสูง จังหวัดสระแก้ว ได้มีหนังสือ ที่ สก ๗๒๗๐๑/๐๗๓๘ ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปลความได้ดังนี้

๑. เทศบาลตำบลโคกสูงได้รับแจ้งเรื่องร้องเรียนหรือร้องทุกข์ว่า มีผู้ทำการถมดินที่มีพื้นที่ ความสูงของเนินดินต่างจากระดับที่ดินของเจ้าของที่ดินที่อยู่ข้างเคียง โดยมีความสูงของเนินดินประมาณ ๑.๕๐ เมตร ส่วนฐานของเนินดินชิดกำแพงแนวเขตที่ดินของบุคคลอื่น และมีผู้ได้รับความเสียหาย หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าอาจได้รับความเสียหายจากการถมดิน ในการนี้ เทศบาลตำบลโคกสูงได้ลงพื้นที่ ตรวจสอบข้อเท็จจริง พบว่า พื้นที่ของเนินดินที่ทำการถมดินประมาณ ๓ งาน ๖๔ ตารางวา สูงประมาณ ๑.๕๐ เมตร ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นการถมดินโดยมีความสูงของเนินดินเกินกว่าระดับที่ดินต่างเจ้าของ ที่อยู่ข้างเคียง และส่วนฐานของเนินดินอยู่ชิดแนวเขตที่ดินของบุคคลอื่นโดยไม่จัดให้มีการระบายน้ำ ที่เพียงพอและไม่จัดให้มีการป้องกันการพังทลายของดิน อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๗ แห่ง พระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ประกอบกับข้อ ๑๖ แห่งกฎกระทรวงกำหนดมาตรการ ป้องกันการพังทลายของดินหรือสิ่งปลูกสร้างในการขุดดินหรือถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งผู้กระทำความผิด ทางพินัยตามมาตรา ๓๖ โดยเทศบาลตำบลโคกสูงมีคำสั่งให้หยุดการถมดินบริเวณดังกล่าว และให้ดำเนินการจัดการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นหรือจัดการแก้ไขการถมดินให้ถูกต้อง แต่ผู้ทำการถมดินไม่ดำเนินการจัดการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นหรือจัดการแก้ไขการถมดิน ให้ถูกต้อง อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๒๙ วรรคสอง ซึ่งเป็นความผิด ทางพินัยตามมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

๒. โดยที่มาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจะมีอำนาจปรับเป็นพินัยตามกฎหมายใด ให้เป็นไปตามที่กฎหมายซึ่งบัญญัติ ความผิดทางพินัยนั้นบัญญัติไว้ ในกรณีที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยมิได้บัญญัติไว้ ให้เป็นไป ตามที่รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายนั้นประกาศกำหนด และถ้าค่าปรับเป็นพินัยที่กฎหมายบัญญัติไว้ มีอัตราอย่างสูงไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท จะกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐคนเดียวเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยก็ได้ แต่ถ้าค่าปรับเป็นพินัยที่กฎหมายบัญญัติไว้มีอัตราอย่างสูงเกินหนึ่งหมื่นบาท ต้องกำหนดให้การปรับ เป็นพินัยกระทำเป็นองค์คณะประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่น้อยกว่าสามคน ประกอบกับข้อ ๒ แห่งประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติ การขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งเป็นข้าราชการหรือพนักงานของราชการส่วนท้องถิ่นที่มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับชำนาญการขึ้นไป หรือเทียบเท่าในพื้นที่ซึ่งมีการกระทำความผิดนั้น เป็นผู้ที่มีอำนาจปรับเป็นพินัยในความผิดทางพินัย ตามความในมาตรา ๓๖ และมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดินฯ ทั้งนี้ ในการพิจารณา และดำเนินการปรับเป็นพินัยต้องทำเป็นองค์คณะ ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ของรัฐจำนวนไม่น้อยกว่า สามคนซึ่งมีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับชำนาญการ โดยให้มีหัวหน้าองค์คณะหนึ่งคน และองค์คณะ อีกไม่น้อยกว่าสองคน ตามบัญชีรายชื่อในพื้นที่ซึ่งมีการกระทำความผิดนั้น แล้วแต่กรณี โดยบัญชี รายชื่อเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดินฯ ในสังกัดเทศบาล

ได้แก่ (๑) นายกเทศมนตรี (๒) ปลัดเทศบาล (๓) ผู้อำนวยการสำนักช่าง (๔) ผู้อำนวยการกองช่าง (๕) หัวหน้าฝ่ายการโยธา (๖) วิศวกรโยธา ระดับชำนาญการขึ้นไป (๗) สถาปนิก ระดับชำนาญการขึ้นไป และ (๘) นิติกร ระดับชำนาญการขึ้นไป ที่รับผิดชอบงานดำเนินคดีทางกฎหมาย

๓. เทศบาลตำบลโคกสูงจึงขอหารือการดำเนินการปรับเป็นพินัย กรณีการกระทำ ความผิดตามมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดินฯ ประกอบกับมาตรา ๑๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ อันเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติค่าปรับเป็นพินัยไว้ มีอัตราอย่างสูงเกินหนึ่งหมื่นบาท การปรับเป็นพินัยจึงต้องกระทำเป็นองค์คณะประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่น้อยกว่าสามคน แต่เทศบาลตำบลโคกสูงมีเจ้าหน้าที่ของรัฐตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดินฯ ได้แก่ นายกเทศมนตรี ปลัดเทศบาล และนายช่างโยธา ระดับชำนาญงาน รักษาการแทน ผู้อำนวยการกองช่าง ซึ่งเมื่อนายช่างโยธาดังกล่าวไม่ใช่ตำแหน่งระดับชำนาญการ จึงมีประเด็นข้อกฎหมายว่า นายช่างโยธา ระดับชำนาญงาน รักษาการแทนผู้อำนวยการกองช่าง จะมีอำนาจปรับเป็นพินัยได้หรือไม่ และนายช่างโยธาดังกล่าวจะเป็นองค์คณะในการปรับเป็นพินัยกรณีค่าปรับเป็นพินัยที่กฎหมายบัญญัติไว้มีอัตราอย่างสูงเกินหนึ่งหมื่นบาท ได้หรือไม่

คณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยได้พิจารณาข้อหารือของเทศบาลตำบลโคกสูง จังหวัดสระแก้ว โดยมีผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมโยธาธิการและผังเมืองและกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) และผู้แทนเทศบาลตำบลโคกสูง เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากคำชี้แจงของผู้แทนเทศบาลตำบลโคกสูง สรุปได้ว่า กรณีตามข้อหารือนี้ นายกเทศมนตรีตำบลโคกสูง ได้แต่งตั้งนายช่างโยธา ระดับชำนาญงาน เป็นผู้รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองช่าง ตามคำสั่งเทศบาลตำบลโคกสูง ที่ ๒๕๓/๒๕๖๗ เรื่อง แต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนหัวหน้าส่วนราชการ ผู้อำนวยการกองช่าง ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๗ โดยอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ และประกาศคณะกรรมการพนักงานเทศบาล จังหวัดสระแก้ว เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของเทศบาล ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

คณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยพิจารณาแล้ว เห็นว่า การรักษาราชการแทนเป็นไปเพื่อให้การปฏิบัติราชการดำเนินต่อไปได้อย่างต่อเนื่องด้วยความเรียบร้อย โดยในกรณีการบริหารงานบุคคลของเทศบาลนั้น เมื่อข้อ ๑๗^๑ และข้อ ๑๘^๒ แห่งประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ วิธีการบริหารและการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาล และกิจการอันเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลในเทศบาล ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

^๑ข้อ ๑๗ ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการกอง หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น หรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติราชการได้ ให้นายกเทศมนตรีแต่งตั้งพนักงานเทศบาลในสำนัก กอง หรือส่วนราชการนั้นคนใดคนหนึ่งให้เห็นสมควร ให้เป็นผู้รักษาราชการแทนได้ แต่เพื่อความเหมาะสมแก่การรับผิดชอบ การปฏิบัติราชการในสำนัก กองหรือส่วนราชการนั้น นายกเทศมนตรีอาจจะแต่งตั้งพนักงานเทศบาลคนใดคนหนึ่ง ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกอง หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นเป็นผู้รักษาราชการแทนก็ได้

^๒ข้อ ๑๘ ให้ผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งใด หรือผู้รักษาราชการแทนผู้ดำรงตำแหน่งนั้นมอบหมายหรือมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทน ให้ผู้ปฏิบัติราชการแทนมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งมอบหมายหรือมอบอำนาจ

ในกรณีที่กฎหมายอื่นแต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งใดเป็นกรรมการหรือให้มีอำนาจหน้าที่อย่างใด ให้ผู้รักษาราชการแทนหรือผู้ปฏิบัติราชการแทน มีอำนาจหน้าที่เป็นกรรมการหรือมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งนั้นในการรักษาราชการแทนหรือปฏิบัติราชการแทนด้วยแล้วแต่กรณี

ประกอบกับข้อ ๒๗๐^๓ และข้อ ๒๗๑^๔ แห่งประกาศคณะกรรมการพนักงานเทศบาล จังหวัดสระแก้ว เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของเทศบาล ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ กำหนดให้ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองหรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติราชการได้ ให้นายกเทศมนตรีแต่งตั้งพนักงานเทศบาลในกองนั้นคนใดคนหนึ่งที่เหมาะสม ให้เป็นผู้รักษาราชการแทนได้ แต่เพื่อความเหมาะสมแก่การรับผิดชอบการปฏิบัติราชการในกองนั้น นายกเทศมนตรีอาจจะแต่งตั้งพนักงานเทศบาลคนใดคนหนึ่งซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกองหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น เป็นผู้รักษาราชการแทนก็ได้ และให้ผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน และในกรณีที่กฎหมายอื่นแต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งใดเป็นกรรมการหรือให้มีอำนาจหน้าที่อย่างใด ให้ผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจหน้าที่เป็นกรรมการหรือมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งนั้นในการรักษาราชการแทนด้วย ดังนั้น โดยผลของบทบัญญัติดังกล่าว เมื่อประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองหรือมีอำนาจปรับเป็นพินัยและเป็นองค์คณะในการปรับเป็นพินัยสำหรับความผิดทางพินัยตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดินฯ การที่นายช่างโยธา ระดับชำนาญงาน เป็นผู้รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองช่าง จึงย่อมมีอำนาจปรับเป็นพินัยและเป็นองค์คณะในการปรับเป็นพินัยสำหรับกรณีนี้ได้เช่นเดียวกับผู้อำนวยการกองช่าง

สำหรับการที่ข้อ ๑๐^๕ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ กำหนดให้รัฐมนตรีผู้รักษาราชการตามกฎหมายประกาศกำหนดบัญชีรายชื่อตำแหน่ง

“ข้อ ๒๗๐ ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการกอง หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น หรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติราชการได้ ให้นายกเทศมนตรีแต่งตั้งพนักงานเทศบาลในสำนัก กองหรือส่วนราชการนั้นคนใดคนหนึ่งที่เหมาะสม ให้เป็นผู้รักษาราชการแทนได้ แต่เพื่อความเหมาะสมแก่การรับผิดชอบการปฏิบัติราชการในสำนัก กองหรือส่วนราชการนั้น นายกเทศมนตรีอาจจะแต่งตั้งพนักงานเทศบาลคนใดคนหนึ่งซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกอง หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น เป็นผู้รักษาราชการแทนก็ได้

“ข้อ ๒๗๑ ให้ผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน

ในกรณีที่มิได้ผู้ดำรงตำแหน่งใด หรือผู้รักษาราชการแทนผู้ดำรงตำแหน่งนั้นมอบหมายหรือมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทน ให้ผู้ปฏิบัติราชการแทนมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งมอบหมายหรือมอบอำนาจ

ในกรณีที่กฎหมายอื่นแต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งใดเป็นกรรมการหรือให้มีอำนาจหน้าที่อย่างใด ให้ผู้รักษาราชการแทนหรือผู้ปฏิบัติราชการแทน มีอำนาจหน้าที่เป็นกรรมการหรือมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งนั้นในการรักษาราชการแทนหรือปฏิบัติราชการแทนด้วย แล้วแต่กรณี

“ข้อ ๑๐ ในกรณีที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยได้บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งใดมีอำนาจปรับเป็นพินัย ให้รัฐมนตรีผู้รักษาราชการตามกฎหมายนั้นประกาศกำหนดบัญชีรายชื่อตำแหน่งข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐที่มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับชำนาญการขึ้นไปหรือเทียบเท่าเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย โดยในกรณีที่กฎหมายกำหนดอัตราค่าปรับเป็นพินัยสูงสุดไว้ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท รัฐมนตรีจะกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวคนเดียวเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาการปรับเป็นพินัยก็ได้

การพิจารณาปรับเป็นพินัยที่ต้องทำเป็นองค์คณะ ให้องค์คณะประกอบด้วยหัวหน้าองค์คณะหนึ่งคนและองค์คณะอีกไม่น้อยกว่าสองคน

เมื่อรัฐมนตรีกำหนดให้การพิจารณาปรับเป็นพินัยในเรื่องใดอยู่ในอำนาจของผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยเพียงคนเดียว ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่พบเห็นการกระทำความผิด หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนดจากบัญชีรายชื่อตามวรรคหนึ่งเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย

เมื่อการพิจารณาปรับเป็นพินัยเรื่องใดต้องทำเป็นองค์คณะ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนดผู้เป็นหัวหน้าองค์คณะและองค์คณะจากบัญชีรายชื่อตามวรรคหนึ่ง ตามที่เห็นสมควร

ในระหว่างการศึกษาพิจารณาปรับเป็นพินัย หากมีเหตุที่ทำให้องค์คณะคนใดคนหนึ่งไม่อาจพิจารณาปรับเป็นพินัยต่อไปได้ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐในบัญชีรายชื่อตามวรรคหนึ่ง เพื่อประกอบเป็นองค์คณะแทน

ข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐที่มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับชำนาญการขึ้นไปหรือเทียบเท่า เป็นผู้ที่มีอำนาจปรับเป็นพินัยนั้น เป็นการกำหนดให้ข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐที่มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับชำนาญการขึ้นไปเป็นตำแหน่งหลักเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณา และยังกำหนดให้มีการเทียบกับตำแหน่งประเภทอื่นซึ่งเทียบได้ไม่ต่ำกว่าตำแหน่งระดับชำนาญการขึ้นไปด้วย เพื่อให้การบังคับใช้เรื่องนี้ได้จำกัดเฉพาะตำแหน่งประเภทวิชาการเท่านั้น แต่รวมถึงตำแหน่งประเภทอื่นหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีมาตรฐานตำแหน่ง หน้าที่ความรับผิดชอบ และคุณภาพของงานโดยประมาณไม่ต่ำกว่าในระดับชำนาญการขึ้นไปในหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ ด้วย ทั้งนี้ ตามแนวทางการเห็นของคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยซึ่งได้วินิจฉัยให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๖๒/๒๕๖๓^๖ เรื่องเสร็จที่ ๘๔/๒๕๖๓^๗ เรื่องเสร็จที่ ๑๑๐/๒๕๖๓^๘ เรื่องเสร็จที่ ๒๑๘/๒๕๖๓^๙ และเรื่องเสร็จที่ ๑๓๕๓/๒๕๖๓^{๑๐}

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏจากคำชี้แจงของผู้แทนเทศบาลตำบลโคกสูง สรุปได้ว่า พนักงานเทศบาลซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยมีจำนวนไม่เพียงพอที่จะเป็นองค์คณะในการพิจารณาปรับเป็นพินัย กรณีจึงมีข้อพิจารณาด้วยว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะกำหนดบัญชีรายชื่อตำแหน่งนายช่างโยธา ระดับชำนาญงานซึ่งสังกัดเทศบาลให้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติการชุดดินและถมดินฯ ได้หรือไม่ เห็นว่า โดยที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในฐานะผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติการชุดดินและถมดินฯ ได้ออกประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติการชุดดินและถมดินฯ กำหนดให้วิศวกรโยธา ระดับชำนาญการขึ้นไป ซึ่งสังกัดเทศบาล มีอำนาจปรับเป็นพินัยและเป็นองค์คณะในการปรับเป็นพินัยสำหรับความผิดทางพินัยตามพระราชบัญญัติการชุดดินและถมดินฯ ได้ ซึ่งเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับลักษณะหน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่ง ความรู้ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับตำแหน่ง พนักงานเทศบาลประเภทวิชาการในระดับชำนาญการกับตำแหน่งประเภททั่วไปในระดับชำนาญงาน

^๖บันทึกคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย เรื่อง การเทียบตำแหน่งข้าราชการของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ซึ่งมีตำแหน่งชำนาญการขึ้นไปหรือเทียบเท่าตามข้อ ๑๐ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖

^๗บันทึกคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย เรื่อง การเทียบตำแหน่งข้าราชการกรุงเทพมหานคร เพื่อแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย การส่งคำสั่งปรับเป็นพินัย และการดำเนินการอื่นในกรณีที่มีการผิดนัดการผ่อนชำระค่าปรับเป็นพินัย

^๘บันทึกคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย เรื่อง การปรับเป็นพินัยกรณีการกระทำความผิดเป็นความผิดกฎหมายหลายบท และการกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒

^๙บันทึกคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย เรื่อง การเทียบตำแหน่งพนักงานเทศกิจ ระดับชำนาญงานเพื่อแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕

^{๑๐}บันทึกคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย เรื่อง การพิจารณาอนุมัติให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ดำเนินการแตกต่างจากระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖

ตามข้อ ๔ (๓) (ข) และข้อ ๔ (๔) (ข)^{๑๑} แห่งประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับอัตราตำแหน่งและมาตรฐานของตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับอัตราตำแหน่งและมาตรฐานของตำแหน่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ ประกอบกับมาตรฐานกำหนดตำแหน่งของวิศวกรโยธา ระดับชำนาญการ และนายช่างโยธา ระดับชำนาญงานตามที่คณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาลกำหนดแล้ว จะเห็นได้ว่า นายช่างโยธา ระดับชำนาญงานเป็นตำแหน่งซึ่งมีลักษณะหน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งคุณภาพของงาน ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับตำแหน่งโดยรวมไม่ต่ำกว่าตำแหน่งวิศวกรโยธา ระดับชำนาญการ ดังนั้น ในกรณีที่เทศบาลตำบลโคกสูงเห็นว่า พนักงานเทศบาลซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานและไม่มีตำแหน่งวิศวกรโยธา ระดับชำนาญการขึ้นไปซึ่งสังกัดเทศบาลที่จะดำเนินการปรับเป็นพินัยให้เกิดผลสัมฤทธิ์ได้ตามที่กฎหมายบัญญัติ เทศบาลตำบลโคกสูงสามารถเสนอกระทรวงมหาดไทยเพื่อเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย พิจารณากำหนดบัญชีรายชื่อตำแหน่งนายช่างโยธา ระดับชำนาญงานซึ่งสังกัดเทศบาล หรือผู้ดำรงตำแหน่งระดับชำนาญงานอื่นที่มีระดับเทียบเท่ากับระดับชำนาญการ ให้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติการชุดดินและถมดินฯ เพิ่มเติมได้

^{๑๑}ข้อ ๔ ให้คณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล จัดทำมาตรฐานกำหนดตำแหน่งไว้เป็นบรรทัดฐานในการกำหนดตำแหน่งพนักงานเทศบาล โดยกำหนดตำแหน่งเป็นประเภทและสายงานตามลักษณะงาน และจัดตำแหน่งในประเภทเดียวกันและสายงานเดียวกันที่คุณภาพของงานอยู่ในระดับเดียวกันโดยประมาณเป็นกลุ่มเดียวกันและระดับเดียวกัน โดยคำนึงถึงลักษณะหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณภาพของงาน ความก้าวหน้าในสายงานตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ฯลฯ	ฯลฯ
(๓) ตำแหน่งประเภทวิชาการ	
ฯลฯ	ฯลฯ
(ข) ระดับชำนาญการ ได้แก่ ตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ โดยใช้ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญงานสูงในงานวิชาการ ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ปัญหาที่ยากหรือตำแหน่งซึ่งต้องกำกับ แนะนำ ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ร่วมปฏิบัติงาน โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญงานสูงในงานวิชาการ ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ปัญหาที่ยาก	
ฯลฯ	ฯลฯ
(๔) ตำแหน่งประเภททั่วไป	
ฯลฯ	ฯลฯ
(ข) ระดับชำนาญงาน ได้แก่ ตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ โดยใช้ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์และความชำนาญงาน ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ไขปัญหาที่ค่อนข้างยากหรือตำแหน่งซึ่งต้องกำกับ แนะนำ ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ร่วมปฏิบัติงาน โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญงาน ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ปัญหาที่ค่อนข้างยาก	
ฯลฯ	ฯลฯ

อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าปัญหาลักษณะนี้
มักเกิดขึ้นแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กทั่วประเทศ สมควรที่กระทรวงมหาดไทย
จะได้วางระเบียบปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหานี้และแจ้งเวียนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติ
ไปในแนวทางเดียวกันด้วย

(นายปกรณ์ นิลประพันธ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ธันวาคม ๒๕๖๘